

→ Vervolg van vorige pagina's

FHS werkt volgens strikte lijnen. Nathalie: „Wij garanderen op dit moment onze mensen 36 uur werk per week, altijd. Niemand verdient minder dan het wettelijk minimumloon op basis van een 38-urige werkweek, iedereen heeft gratis transport en krijgt een fiets. 25 tot 30 procent van onze uitzendkrachten heeft een vast contract, bij veel uitzendbureaus nog steeds een vloek.” Daarnaast probeert FHS de eigen uitzendkrachten door te laten groeien naar functies binnen het bedrijf. Een belangrijk deel van het eigen personeel komt uit Oost-Europa en de voertaal op kantoor

is Engels. „Op alle afdelingen werken mensen uit andere EU-landen. Er worden ook geregeld mensen bij ons weggeplukt. Zo gaan er nu vier mensen weg, waarvan een naar de rijksoverheid”, aldus Nathalie.

Het uitzendbureau probeert ook mensen aan zich te binden door secundaire arbeidsvoorwaarden, extra begeleiding bijvoorbeeld bij medisch bezoek en Nederlandse taalles op kantoor in Noordwijkerhout of bij de bedrijven.

Disco

In Noordwijkerhout zijn relatief veel uitzendbureaus gevestigd, maar ook in de andere bollenstreekdorpen zijn bemiddelingsbe-

drijven te vinden. In Hillegom zit Ruigrok Productie aan de Noorderweg, een grote speler in de sector. Eigenaar Peter Ruigrok heeft gemiddeld 1.700 tot 1.800 arbeidsmigranten aan het werk. Een klein deel van het personeel werkt in de logistiek, maar de Hillegomse uitzender is vooral gespecialiseerd in de verwerking van bloemen, waarbij het naast mensen ook de machines aanlevert. „Ook ik ben als tuinder begonnen, als 16-jarige, bij Willem van Haaster in De Zilk. Daar kocht ik mijn eerste partij narcissen, waardoor ik in de bloemen belandde. De vraag steeg en dus had ik meer handjes nodig. En toen bleek dat bloemen telen een

een-tweetje is, maar het regelen van mensen heel wat anders. Daar zijn wij nu in gespecialiseerd.”

Ruigrok begon ooit met scholieren, maar nu zijn het voor 95 procent Poolse werknemers en 5 procent Oekraïners. De laatsten worden via Poolse werkgevers gedetacheerd. „Wij begonnen met mensen in caravans te huisvesten. Daar waren wij berucht om en we lagen permanent in de clinch met de gemeente. Maar hier werken nog steeds mensen die vroeger in de caravan zijn begonnen en met plezier terugkijken naar die tijd. Toilet, douche, zaterdag disco, alles klopte.”

Die tijd is voorbij en Ruigrok

werkt nu volgens eigen zeggen netjes binnen de regels. „Maar daar zijn er veel te veel van. Kijk naar de opvang van Oekraïners, die wij binnen een dag hadden geregeld voor de gemeente. Dat had de overheid nooit voor elkaar gekregen, want ze denken in Den Haag en bij de gemeente gewoon niet praktisch. Wij willen nu het braafste jongetje van de klas zijn. Want toestanden zoals Emile Roemer nog vermeldde, komen hier niet voor. Vergeet niet dat het in Polen steeds beter wordt. De eerste Polen kwamen nog met een bon voor brood en alles was goed. Als je nu iets niet goed doet, komen ze niet meer.”



Peter Ruigrok in de Martinuskerk met pastoor Slawomir Trypuć.

FOTO BARTELD DE JONG

„Hier werken nog steeds mensen die vroeger in de caravan zijn begonnen en met plezier terugkijken naar die tijd

'Bidden in je eigen taal doe je met je hart en ziel'

Hillegom ■ Zondagmiddag even voor drie uur. Langzaam komen de kerkgangers aan bij de Martinuskerk in Hillegom. De deuren staan uitnodigend open en binnen klinkt een Pools lied. Welkom bij de Poolse eucharistieviering die elke zondagmiddag in Hillegom wordt gehouden. Met steun van Peter Ruigrok, eigenaar van uitzendbureau Ruigrok Productie.

Vandaag valt de opkomst voor pastoor Slawomir Trypuć tegen. Het mooie weer blijkt een grote concurrent voor de kerkdienst te zijn, grapt hij even later tegen de wel aanwezige kerkgangers. In een vlot tempo wordt de kerkdienst gehouden. Er wordt veel gezongen en gebeden. De kerkgangers kennen de teksten uit het hoofd en zingen, zonder in het Poolse kerkboekje te kijken, mee.

Vandaag is Peter Ruigrok aanwezig, de eigenaar van het Ruigrok Productie, al jaren sponsor

van de kerkdienst door het gebouw te huren. „Waarom? Ik ben zelf katholiek opgevoed en veel arbeidsmigranten zijn gelovige mensen. Daarnaast denk ik altijd dat wie goed doet, goed ontmoet.” Het is voor hem de eerste keer dat hij zelf de dienst bijwoont waar hij tijdens de voorbeden ook even wordt genoemd. „Als ik nu niet naar de hemel mag”, zegt hij grijnzend.

Logisch

Voor pastoor Trypuć is het bedankje niet meer dan logisch, want hij is blij met de financiële steun van de Hillegomse ondernemer. „De meeste kerkgangers zijn seizoenarbeider die zoveel mogelijk geld willen sparen voor Polen. Ze geven wel wat op de schaal maar niet aan de actie Kerkbalans zoals bij de Nederlandse kerken. Zonder steun van Ruigrok kunnen wij niet wekelijks de Martinuskerk huren”, vertelt hij onomwonden.

De pastoor merkt dat de Poolse gelovigen blij zijn met de zondagse mis. „Het is goed voor het geestelijk leven van de mensen. Door de weke werken ze vaak heel hard, soms meer dan acht uur en ook nog op zaterdag. Ze zeggen weleens dat ze zich op zondag weer mens voelen in plaats van slaaf. Ook zorgt de viering voor een verbinding met de Poolse familie die ook op zondag naar de kerk gaat.”

Een mis in het Pools is belangrijk voor de gelovigen, meent de Poolse priester. „Bidden in je eigen taal doe je met je hart en ziel. In een vreemde taal bid je alleen met je tong en zijn het slechts woorden. Dat geldt zelfs voor mij als priester, na 32 jaar in Nederland.”

De priester heeft op zondag een druk programma, maar heeft altijd tijd om te praten met de kerkgangers. „Vroeger hoorde je weleens over misstanden op de werkvloer, maar nu eigenlijk nooit

meer. De Poolse werknemers zijn veranderd in de loop van de jaren. Ze gaan ook minder naar de kerk, helaas. Maar je ziet hier nog steeds weinig grijze koppen hoor. Als er 150 gelovigen zijn, dan zijn er misschien vijf 65-plussers. Maar zoals ik al zei, vandaag was het mooie weer een concurrent.”

Anders

Dat geldt niet voor Jan en Danuta Lukomska uit Voorhout. Jan werkt als vrachtwagenchauffeur bij Heemskerk Fresh & Easy. Elke zondag is het echtpaar present in de kerk. Jan: „Ik ben nu vijftien jaar in Nederland en ging in het begin naar de Nederlandse kerk. Maar de Poolse mis is anders. Er wordt meer gezongen en als we samen bidden, begrijpen we het beter.” Dan gaan ze naar huis, om ook te genieten van het mooie zondagsweer. En pastoor Trypuć gaat op weg naar Leiden voor de derde mis op deze zondag.